

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 1141/2014 în ceea ce privește o procedură de verificare legată de încălcări ale normelor de protecție a datelor cu caracter personal în contextul alegerilor pentru Parlamentul European

[COM(2018) 636 final – 2018/0328 (COD)]

(2019/C 110/14)

Raportoare generală: **Marina YANNAKOUDAKIS**

Sesizare	Parlamentul European, 1.10.2018 Consiliu, 24/10/2018
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Decizia Biroului	16.10.2018
Data adoptării în sesiunea plenară	12.12.2018
Sesiunea plenară nr.	539
Rezultatul votului	109/2/3
(voturi pentru/voturi împotriva/ abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE sprijină poziția Comisiei Europene cu privire la necesitatea regulamentului supus examinării, având în vedere evenimentele recente legate de cazul Facebook/Cambridge Analytica privind presupusa prelucrare ilegală a datelor cu caracter personal.

1.2. CESE recunoaște că, în lumea de astăzi, evoluțiile tehnologice, platformele de comunicare socială și stocarea de date cu caracter personal de către întreprinderile din întreaga UE sunt o realitate. Necesitatea acestor instrumente nu poate fi contestată, întrucât evoluăm în contextul unei lumi globalizate și caracterizate de înalta tehnologie. Provocarea constă în a evolua în acest domeniu într-un mod care să protejeze cetățenii UE și să le permită exercitarea liberă și transparentă a drepturilor fundamentale ale omului.

1.3. Utilizarea datelor și platformele de comunicare socială au modificat radical modul în care partidele politice își desfășoară campaniile în vederea alegerilor, permițându-le să-i identifice cu precizie pe votanții potențiali. Această evoluție a impulsionat activitatea de pe platformele de comunicare socială, ele fiind utilizate ca mijloc de influențare a intențiilor de vot ale cetățenilor. CESE se așteaptă ca Autoritatea pentru partidele politice europene și fundațiile politice europene⁽¹⁾ (denumită în continuare „Autoritatea”) să examineze domeniile în care s-ar putea constata încălcarea normelor de protecție a datelor și să sugereze modalități de a pune capăt acestui fenomen și de a institui un sistem de control și echilibru pentru a asigura protecția datelor și a garanta că utilizarea lor se încadrează în parametri bine definiți.

1.4. CESE sprijină obiectivele propunerii și este de acord că democrația este una dintre valorile fundamentale care stau la baza Uniunii Europene și că, pentru a asigura funcționarea democrației reprezentative la nivel european, în tratate se prevede că cetățenii UE sunt reprezentați direct în Parlamentul European (PE).

1.5. Această reprezentare ia forma unor deputați aleși, care candidează la alegeri în statele membre fie din partea partidelor politice, fie independent de acestea. Platformele electorale au evoluat în ultimii zece ani, iar platformele de comunicare socială joacă un rol tot mai important. Se impune acum ca această evoluție să fie abordată de Comisia Europeană (CE), iar Autoritatea, care va dispune de un personal mai numeros, este o modalitate de a garanta că datele cu caracter personal sunt protejate și nu sunt utilizate în mod abuziv pentru a obține un câștig politic. În acest context, prioritatea este aceea de a garanta că alegerile au loc în condiții de concurență echitabile și că niciun grup nu poate obține un avantaj de pe urma utilizării datelor.

⁽¹⁾ www.appf.europa.eu

1.6. Cu toate acestea, pentru a asigura funcționarea corectă a Autorității, trebuie să existe parametri clar definiți în ceea ce privește prerogativele și competențele sale. În prezent, autoritățile pentru protecția datelor (APD) din statele membre au rolul de a se asigura că nu există nicio utilizare abuzivă a datelor de către partidele politice. Termenii cooperării dintre Autoritate și APD naționale trebuie definiți în mod corespunzător. În plus, APD din numeroase state membre nu dispun decât de resurse limitate, iar Comisia ar trebui să ia în considerare finanțarea lor, pentru a le permite să lucreze cu Autoritatea.

1.7. CESE a semnalat posibilele probleme legate de o utilizare abuzivă a datelor în avizul său privind protecția datelor cu caracter personal⁽²⁾, iar în prezentul aviz abordează domeniile care ssuscită îngrijorare.

1.8. CESE sprijină suplimentarea personalului Autorității, astfel încât acesta să fie mai bine poziționat pentru a colabora cu statele membre prin intermediul APD, pentru a garanta că încălcarea normelor privind protecția datelor este anchetată corespunzător și că, în cazul în care se confirmă, sunt aplicate sancțiuni.

1.9. CESE recunoaște că procedurile în vederea alegerilor pentru Parlamentul European sunt reglementate de statele membre în cadrul UE. CESE se așteaptă, de asemenea, ca încălcările normelor privind protecția datelor să fie aduse în atenția Autorității fie de către APD, fie de către părțile individuale.

2. Contextul avizului

2.1. Evenimentele recente au demonstrat că există riscuri ca cetățenii să fie vizați de campanii online de dezinformare în masă, cu scopul de a discredita alegerile și de a le contesta legitimitatea. Se bănuiește că o serie de date cu caracter personal ale cetățenilor au fost utilizate în mod ilegal și abuziv pentru a afecta dezbaterile democratice și organizarea de alegeri libere.

2.2. În mai 2018 a intrat în vigoare Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR), stabilind norme stricte privind prelucrarea și protecția datelor cu caracter personal. Acesta acoperă toate partidele politice europene și naționale și alți actori implicați în contextul electoral, inclusiv brokerii de date și platformele de comunicare socială.

2.3. Înainte de alegerile pentru Parlamentul European din 2019, Comisia Europeană a propus o serie de modificări punctuale ale Regulamentului (UE, Euratom) nr. 1141/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene⁽³⁾, menite să garanteze că alegerile se desfășoară în temeiul unor norme democratice solide și cu respectarea deplină a valorilor europene ale democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale.

2.4. Modificările propuse ar permite, în special, sancționarea partidelor sau a fundațiilor politice europene care influențează sau încearcă să influențeze alegerile prin încălcarea normelor de protecție a datelor. Sancțiunile ar urma să se ridice la 5 % din bugetul anual al partidului politic european sau al fundației politice europene în cauză. Sancțiunile vor fi impuse de către Autoritate. În plus, cei găsiți vinovați nu vor mai fi autorizați să solicite finanțare din bugetul general al Uniunii Europene în anul în care a fost impusă sancțiunea.

2.5. De asemenea, propunerea stabilește o procedură pentru a verifica, cu ajutorul unui „Comitet de personalități independente” care să acționeze la solicitarea Autorității, dacă o încălcare a protecției datelor identificată de o autoritate națională de supraveghere a protecției datelor a fost utilizată pentru a influența rezultatul alegerilor pentru PE. Comitetul de personalități independente este instituit prin articolul 11 din regulament. El se compune din șase experți numiți de CE, PE și Consiliu, dar care nu sunt angajați ai acestor instituții.

2.6. Pentru a se garanta că autoritatea dispune de personal suficient pentru a-și îndeplini sarcinile în mod independent și eficace, se propune suplimentarea personalului său cu șapte membri (pe lângă personalul existent, de trei persoane, în care este inclus și directorul).

3. Observații generale

3.1. CESE este de acord cu obiectivele propunerii și consideră că democrația este una dintre valorile fundamentale care stau la baza UE. Pentru a asigura funcționarea democrației reprezentative la nivel european, în tratate se prevede că cetățenii UE sunt reprezentați direct în PE. Ca atare, este vital ca cetățenii UE să-și poată exercita în mod liber dreptul democratic. Orice interferență cu libertatea de a alege pe durata procesului electoral este nedemocratică și inacceptabilă.

⁽²⁾ JO C 248, 25.8.2011, p. 123.

⁽³⁾ JO L 317, 4.11.2014, p. 1.

3.2. CESE recunoaște că datele cu caracter personal sunt utilizate tot mai mult în campaniile electorale. La alegerile din Regatul Unit din 2017, peste 40 % din bugetul de publicitate electorală a fost cheltuit pentru campanii digitale. În aceste condiții, este ușor de înțeles de ce datele cu caracter personal au devenit atât de atractive pentru cei care doresc să vizeze anumite grupuri. Cu toate acestea, este inacceptabil ca datele cu caracter personal să fie transmise fără știrea persoanelor respective, aceasta reprezentând o încălcare gravă a drepturilor omului.

3.3. Dezvoltarea internetului, viteza de transmitere a informațiilor și implicațiile de la nivel mondial necesită o abordare fermă cu privire la securitatea datelor stocate. RGPD stabilește norme solide în acest sens. În special, datele cu caracter personal trebuie să fie prelucrate în mod legal și echitabil. În prezent, partidele politice pot utiliza în mod legitim aceste date în cadrul stabilit de normele RGPD, cu condiția să respecte anumiți parametri. Campaniile electorale se bazează din ce în ce mai mult pe platformele de comunicare socială. O eventuală încercare de a elimina complet acest demers nu ar fi neapărat în favoarea procesului democratic, deoarece ar limita posibilitățile de care dispun partidele politice pentru a-i informa pe alegătorii potențiali cu privire la conținutul programului lor politic.

3.4. CESE recunoaște suveranitatea statelor membre în procesul electoral, iar Comisia trebuie să acționeze în limitele acestei suveranități. UE nu poate legifera cu privire la sancționarea partidelor politice naționale, deoarece aceasta este o competență a statelor membre. Prin urmare, UE nu poate decât să propună măsuri în vederea sancționării partidelor politice de la nivel european. În acest scop, Comisia propune o modificare a regulamentului care reglementează statutul și finanțarea acestora. Astfel se va conferi mai multă greutate concluziilor Autorității în situațiile în care se dovedește că a avut loc o utilizare abuzivă a datelor.

4. Observații specifice și recomandări

4.1. CESE recunoaște că, în prezent, Autoritatea nu dispune de personal suficient. Directorul și ceilalți doi membri ai personalului au deja un volum de muncă foarte ridicat, iar viitoarele alegeri europene îi vor supune unei presiuni și mai mari. Prin urmare, CESE sprijină propunerea ca Autoritatea să dispună de personal angajat în mod permanent și ca directorului Autorității să i confere competențele unei autorități împuternicite să facă numiri, deoarece este esențial ca Autoritatea să dispună de resurse umane suficiente pentru a monitoriza alegerile în mod corespunzător.

4.2. Utilizarea datelor și platformele de comunicare socială au modificat radical modul în care partidele politice își desfășoară campaniile în vederea alegerilor, permițându-le să-i identifice cu precizie pe votanții potențiali. Această evoluție a impulsivat activitatea de pe platformele de comunicare socială, ele fiind utilizate ca mijloc de influențare a intențiilor de vot ale cetățenilor. CESE se așteaptă ca Autoritatea să examineze domeniile în care poate avea loc o încălcare a normelor privind protecția datelor, să sugereze modalități de a pune capăt acestui fenomen și să instituie un sistem de control și echilibru pentru a garanta că protecția datelor și utilizarea datelor se încadrează în parametri bine definiți.

4.3. CESE sugerează că ar fi util să se clarifice ce se înțelege prin „a profita de încălcări ale normelor de protecție a datelor pentru a (...) încerca în mod deliberat să influențeze alegerile”. Ar trebui examinată posibilitatea de a institui un grup de lucru compus din reprezentanți ai APD din statele membre și ai Autorității, cu scopul ca Autoritatea și APD să definească în comun cele mai bune practici de lucru, întrucât protecția datelor nu cunoaște frontiere în UE.

4.4. Directorul Autorității este numit prin intermediul procedurii prevăzute la articolul 6 alineatul (3) din regulament. El/Ea este independent(ă) și nu răspunde în fața instituțiilor UE. El/Ea are obligația de a transmite un raport anual Comisiei Europene și Parlamentului European; ar putea fi prudent să se confere PE competența de a pune în discuție acest raport și de a-l supune la vot. Astfel, s-ar garanta că Autoritatea are un anumit grad de responsabilitate, iar procesul ar deveni mai transparent.

Bruxelles, 12 decembrie 2018.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER